

Förstärk stödet för hjärnskaderehabiliteringen i Västra Götaland: Krav på att hjärnskadekoordinator införs

Jörgen Lundälv¹ Veronica Karlsson²

¹Docent i socialt arbete, Göteborgs universitet. Docent i trafikmedicin, Umeå universitet. E-post: jorgen.lundalv@socwork.gu.se. ²Ombudsman, Hjärnskadeförbundet Hjärnkraft i Västra Götaland E-post: veronica.karlsson@vg.hjarnkraft.nu.

De som drabbats av hjärnskador och deras närstående i Västra Götaland får inte samma stöd som i andra delar av landet när det handlar om stödinsatser. På flera håll i Sverige finns speciella hjärnskadekoordinatorer som ger stöd och hjälp vid hjärnskada men i Västra Götaland saknas detta stöd. Det är därför hög tid att också stödet utvecklas i Västra Götaland. Annars finns en påtaglig risk för att ytterligare ojämlikheter i hälsa uppstår samtidigt som lidandet blir ännu större hos drabbade. Alla har något att vinna på att investera i ett sådant stöd.

För den som drabbats av en förvärvad hjärnskada genom ett trauma (till exempel en trafikolycka, yttre våld) eller sjukdomstillstånd blir livet helt förändrat. Man talar om att ca 70 000 personer varje år får en förvärvad hjärnskada. På tio år handlar det alltså om drygt 700 000 personer. Och så ska man vara medveten om att det i den drabbades närhet finns flera närstående; familjemedlemmar, vänner och arbetskamrater som påverkas. Nu förstår alla att hjärnskador påverkar stort i samhället och får många negativa sociala konsekvenser för den hjärnskadade per-

sonen. I vår forskning och vårt arbete kommer vi i kontakt med personer som drabbats på olika sätt. Vi är enade om att sociala stödformer är av mycket stor betydelse.

När en person drabbas av förvärvad hjärnskada är det många parter som blir engagerade. För att samarbetet i hela vårdkedjan ska fungera krävs det en samordnare. Denna roll blir ofta axlad av anhöriga som ej är medvetna om vilka rättigheter och lagar som anbelangar eller till vem de ska vända sig. De blir oftast hänvisade till handläggare och myndigheter som tyvärr inte har den rätta kunskapen om vad en förvärvad hjärnskada innebär och vilka insatser som fordras. Därför behövs det en specifik tjänst; en hjärnskadekoordinator.

Hjärnskadekoordinator – en vinst

Redan sommaren 2001 inrättade Habiliterings- och hjälpmedelsnämnden i Region Skåne två halvtidstjänster som hjärnskadekoordinator. Även i Stockholms län och landstingen i Västerås och Kalmar har det inrättats en sådan stödfunktion.

Koordinatorns uppgift har varit att informera och ge råd och stöd till såväl hjärnskadade och som till närstående. Detta för att kunna samordna hjälpen på ett effektivare sätt när den drabbade lämnar sjukhuset och ger sig ut i djungeln av olika kontakter och myndigheter. Goda erfarenheter har visat att de som drabbats har kunnat få hjälp med insats och stöd, sådant som de inte har fått i det befintliga stödsystemet. Dessutom ökar koordinators insats förutsättningarna för den drabbade att komma tillbaka till ett så självständigt liv som möjligt. Något som bidrar till att det blir mindre utlägg för det svenska samhället samt förhöjer livskvalitén för den drabbade och dennes umgängeskrets. I år fastslog Region Skånes Hälso- och sjukvårdsnämnden en ytterligare satsning på hjärnskadekoordinatorer som omfattar två heltidstjänster där de placeras på Rehabiliteringsmedicinska kliniken vid Skånes universitetssjukhus i Lund.

De samordningsvinster som kan fås är betydande av en sådan utveckling. Om inte Västra Götaland också inför hjärnskadekoordinatorer finns det stor risk att stödet för de hjärnskadade och deras närstående hamnar på efterkälken jämfört med andra regioner i landet. Stödinsatser för hjärnskadade och närstående borde snarare ligga i framkant i Västra Götaland. Investering i stödsystemet med hjärnskadekoordinatorer vore ett sådant steg att underlätta stöd och rehabilitering för de drabbade.